

TELEGRAFUL ROMAN.

Apere Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Criza.

(?) După scirile sosite până astăzi, criza regimului Bánffy o putem considera terminată.

Bánffy se duce, Széll vine.

Cine a fost Bánffy, o scim cu toții, și mai cu sémă noi Românii; cine va fi Széll, vom vedé.

Speranțe mari se nu legăm nici de Széll, nu pentru calitățile lui personale, ci pentru curentul șovinistic de care trebuie să țină cont și el.

Cu tóte acestea însă, se sperăm că situațiunea se va ameliora în câtva, chiar și în cestiunile naționale, pentru-că se afirmă că Széll nu va viola legile, și noi deocamdată ne-am bucura, dacă în Ungaria, vestit stat „constituțional”, s'ar împlini cel mai elementar atribut al unui stat constituțional: *respectarea legilor existente.*

Bánffy a fost în faptă capul regimului, el a fost înse creatura lui Tisza, cel mai docil discipul al „zdrobitorului de naționalități” Coloman Tisza, și ca atare și la putere, numai instrumentul lui Tisza a fost.

Pe căile bătute de Tisza a pornit, cu mijlocele imorale inaugurate de Tisza s'a susținut la putere mai bine de patru ani, pe când tótă lumea îl taxa numai de un guvern de tranșiție, până când va scóte la cale așa numitele reforme bisericesci.

Dar în fine s'a cufundat în vultórea produsă de el însuși, pentru-că el a cređut că în cas de nevoie, își póte permite a aplica și față de maghiari praxa electorală alui Tisza față de naționalități.

Cu nimic n'a comis Bánffy mai mari ilegalități, demoralisări, presiuni, corupțiuni și brutalități la alegerile ultime față de opoșiția maghiară, decât a comis Tisza când era la putere, față de naționalități, și cu deosebire față de Români, — și totuși pecând Tisza chiar prin acésta și a lungit viața, Bánffy prin asta și-a frânt gâtul.

Opoșiția maghiară de trei nuanțe fórte heterogene, a pândit momentul potrivit, și punénd la o parte tóte considerațiunile speciale de partid cari le despart, s'au coaliat în unicul punct comun, întru resbunare contra lui Bánffy, care la alegeri pe tóte le-a persecutat și decimat, și în prețul acelor legi cari forméză basa dualismului, la cari ține necondiționat și Coróna, au pretins la început numai capul lui Bánffy, iar mai târziu, când în focul luptei au vėđut că Bánffy nu se dă, ci pentru susținerea sa și a sistemului Tisza ar fi gata a sacrifica și constituționalismul și a îndupleca pe Corónă ca și Ea, cu călcarea jurământului pus pe constituțiunea Ungariei, să provóce eventual chiar revoluție, — au mers mai departe și au pretins desființarea sistemului Tisza.

Și opoșiția nu în puterea numărului său, ci pentru-că s'a știut folosi la timp potrivit de dreptul fie-cărui deputat, garantat în regulamentul intern al camerei, de a vorbi și a cere votare nominală, — prin obstrucție a pus bețe în rótele parlamentului tocmai atunci când Coróna și interesele monarhiei doreau să macine mai repede,

și a învins pe întréga linie, a repurtat o astfel de victorie, prin care numai a delăturat dela putere persoana urgisită alui Bánffy, dar în locul lui devine capul guvernului chiar persoana pe care o cerea opoșiția, iar cu Bánffy a pus în scart și pe puternicul grup Tisza, și în consecunțele sale — dacă lucrul este serios — va curma și sistemul Tisza, și desființând partidul liberal de astăzi, va provoca alte grupări de partide și alt guvern.

Széll Kálmán este nepotul lui Deák Ferencz, crescut sub aripile unchiului său; în etate de 25 ani era deputat, și încă în viața lui Deák, ca om tiner, devenise un stâlp al partidului deákist. Fără îndoie și astăzi este cel mai integru deákist.

În etate de 32 ani a primit portofoliul ministeriului de finanțe, când acela era mai desperat.

Om ambițios cum era, s'a pus pe lucru și cu zel neobosit și cu cunoștințe vaste financiare, în scurt timp îi succese a asigura echilibrarea bugetului, când guvernul Tisza decise ocuparea Bosniei și Herțegovinei.

Széll ca ministru de finanțe s'a opus, prevedénd că acea acuișițiune, periculóasă și din alte puncte de vedere, va contribui numai la sdruncinarea finanțelor Ungariei, abia pornite spre sanare.

Ocupațiunea cu tóte acestea s'a efectuit, iar el a tras pentru sine consecunțele și a abđis.

De atunci până astăzi aprópe la tóte schimbările în guvern i-s'a oferit portofoliu de ministru, dar n'a primit, și dacă totuși a primit acum, abandonând posturile cu mult mai bine dotate și mai comóde, ce le ocupa la băncile mari din capitală, trebuie să aibă motive fórte ponderóse, și acelea nu pot fi altele decât că atât el, cât și Coróna, s'au convins, că în statul nostru este mult de sanat, și că astăzi numai el este omul situațiunei, cum era odată unchiul său, numai el este în stare se creeze o situațiune care să producă o mulțumire mai generală — dicem noi — la elementul maghiar.

Formarea unui guvern nou numai, nu póte fi scopul lui Széll și nici al Corónai.

Lui Széll i-a succes în 24 óre aceea ce nu i-a succes lui Bánffy în 4 ani de țile, a desarma opoșițiunea și a încheia cu ea compromisul dorit și de Corónă.

Opoșiția n'a pretins și fiind în minoritate dispărentă, nici nu póte pretinde, ca deocamdată și ea să aibă parte în guvern, pretinde însă ca guvernul să execute punctele din compromis cari tóte sunt stipulate pentru sanarea situațiunei și pentru curmarea sistemului actual.

Cunóscem deja și lista noului guvern, și presupunem că este esactă.

După lista acésta: Széll e min.-președinte și de interne, Plósz de justiție, Hegedűs de finanțe, Wlassics, Lukács, Darányi, Fejérváry, Cseh și gr. Széchenyi, rămân cum au fost în cabinetul Bánffy.

Va să dică din cabinetul Bánffy ies numai Bánffy, Perczel care devine președintele dietei, și Dániel, carele de un an de țile tot vestesce că

voiesce să se retragă la economia sa destul de boierescă.

Perczel tot atât de urgisit este naintea opoșiției ca și Bánffy, dar în fine partidul liberal voiesce ca dacă nu póte rămâne la interne, să-l facă președinte la cameră, și la alegere secretă voturile decid.

Tot asemenea, ba decând se scie că el ar fi părintele clausulei așa numite de „Ischl”, încă și mai urgisit este naintea opoșiției și ministru de finanțe Lukács, dar pe acesta îl susține Széll, deoparte pentru-că se afirmă că ar fi persona gratissima la Maj. Sa, iar de altă parte, pentru-că are neapărată trebuință de el până când se vor pertracta cele mai penderóse proiecte de lege din cele cuprinse în compromis — învoierea economică cu Austria. El este autorul acelor, el le-a studiat și motivat și pentru altul ar fi un lucru prea greu, ca numai decând să între în medias res, și să le aperse în parlament, dar îndată ce acelea vor fi sancționate, se póte împlini dorința opoșiției și față de Lukács.

Dăm cu socotéla însă, că postul de ministru de finanțe și pentru aceea nu se îndeplinesce acum cu Hegedűs, carele ca referent al comisiunei bugetare de peste 20 ani, este sigur cel mai calificat în partidul liberal pentru postul de ministru de finanțe, pentru-că acel post va avea să-l ocupe la timpul său Horánszky, iar postul de ministru de interne se rezervă tot pentru acel timp, pentru Apponyi, dacă Széll nu va prefera atunci să-și reocupe posturile dela bănci, făcând loc lui Apponyi chiar la presiul ministerial.

Prestigiul partidului liberal pretinde, ca guvernul actual să se recruteze numai din sinul partidului, și ca tóte legile contempla tein compromisul încheiat cu opoșiția, să i-se voteze acestui guvern, și pentru amăgirea celor mai naivi din provincie, partidul liberal se și laudă cu acest succes, dicénd că nu a capitulat înaintea opoșiției, ci că tot el a reeșit învingător.

Asta însă este numai o alifie de colórea pelei pe rana mortală ce o-a căpătat.

Misiunea actualului partid liberal se va termina cu votarea legilor din compromis, și când va fi votată și legea despre competența Curiei în cestiunile electorale, și noul regulament al camerei, atunci credem noi că va sosi timpul, când Széll se va apuca de resolvirea celei mai penderóse părți ale problemei sale.

Atunci va deschide ușa partidului liberal pentru Apponyiști, și va compune un nou cabinet, din care nu va lipsi Apponyi și Horánszky, ba póte nici Szilágyi, și deórece Apponyi a declarat din capul locului că majoritatea de astăzi e recrutată prin corupțiuni și abuseri de putere, care nu reprezintă adevérata majoritate a cercurilor în cari s'a ales, fiind pentru el imposibil a se identifica cu ea, — va disolva camera, ca prin alegeri noué să se creeze un alt partid guvernamental din elemete omogene, față de care Bánffy-Tisza și cei de o pănură cu ei vor ocupa locul de astăzi al lui Apponyi în opoșiție guvernabilă.

Atunci vom vedé cât valoréză pretensiunea lui Apponyi de a se crea o lege electorală modernă, dréptă, alegeri curate și împărțirea cercurilor electorale în mod rațional și ecuitabil pentru toți.

Dar și până atunci se sperăm că Széll va inaugura un regim drept și ecuitabil, care cel puțin va respecta legile existente.

La tótă întâmplarea ne putem ascepta la reforme radicale.

Contract de pace. Intre partidele parlamentare e încheiat în tótă forma compromisul și subscris, ca un contract, prin reprezentanții tuturor partidelor. Protocolul contract s'a subscris în 23 Febr. Prin el se asigură noului cabinet: încetarea obstrucției, alegerea președintelui dietei, indemnitatea, legea de recrutare, provisorul cu Austria pe un an, transacțiunea cu Croația; s'au stabilit apoi înțelegeri privitor la: votarea bugetului pe 1899, judecatura Curiei, modificarea regulamentului dietei, și regularea relațiilor economice cu Austria.

Vineri sara Széll a plecat la Viena, iar ađi, Sâmbătă, raportéză M. Sale despre succesul înțelegerii.

Mâne, Duminecă, noul cabinet va depune, probabil, jurământul, iar Mercuri viitoare se va presenta parlamentului.

„Esces de zel”.

În țilele din urmă au obvenit dese casuri, că organele administrative au dictat pedepse organelor noastre bisericesci, pentru-că acestea au executat ordinele superiorității lor bisericesci.

Casurile acestea privity în nuditatea manifestațiunii lor, ni se presintă ca conflict între biserică și stat.

Biserica a dispus executarea unor lucruri, cari nu au căđut în competența sa, de aceea vine statul cu organismul său, sistéză executarea celor dispuse de biserică, și aplică pedepse asupra organelor consistoriului, cari au executat ordinele emanate de la autoritatea bisericescă.

Ca conflictul să aibă ascuțiș și mai simțitoriu, organele statului nu se adresează la autoritatea bisericescă, ca acésta să revóce ordinele cari lovesc în ordinea legală de stat, ci pedepsește pe organele noastre inferióre bisericesci.

Se pedepsește deci cel nevinovat, și este împins la neascultare de autoritatea superioră bisericescă.

În cazul cel mai bun organele inferióre ale bisericeii, ca să scape de pedepsele grele și de șicanările organelor dela administrațiune, înainte de a executa ordinele dela autoritatea bisericescă, vor întreba la administrațiunea statului, dacă pot executa dispoșițiunile autorității bisericesci?

Așa ni se presintă conflictul cel mai nou dintre biserică noastră și organele administrative din comitatul Hunedórei, din incidentul colectei pentru monumentul fericitului Metropolit Andreiu Baron de Șaguna.

Oficiile pretoriale au chemat la sine pe preoții și epitropii dela bisericile noastre, pentru cuvântul, că au colectat în comunele bisericesci pentru monumentul din cestiune, sumele co-

lectate le-au confiscat, și pe preoții noștri și pe episcopii, i-au pedepsit.

Pedepsele au fost dictate după placul oficiilor pretoriale; unii preoți au fost pedepsiți cu 10 fl., alții cu 15 fl., după placul domnului Solgăbiru.

Dacă se face reclam la superiorii celor dela pretură, în cele mai multe cazuri ni se dă răspunsul: „esces de zel“! Organele dela administrațiune în „zelul“ lor de a apăra „integritatea statului“, pedepsesc după dragă voia lor, fără a mai cerceta, dacă cei pedepsiți au fost autorizați, îndreptățiți, să lucreze așa după cum au lucrat, dacă fapta lor e faptă neerată, care vine pedepsită în virtutea cutărei ordinațiuni ministeriale, ori nu?

Organele statului nu voesc să știe că noi avem lege bisericească organică, sancționată de către Maiestatea Sa Împăratul-Rege.

Organele statului în iarna anului 1899, nu voesc să știe, că în virtutea punctului VIII. din dispozițiunile generale ale statului organic, biserica noastră are a se „ingriji de timpuriu de mijloacele intelectuale și materiale, cari se cer spre ajungerea scopurilor bisericesci, școlare și fundamentale; și încât nu li-ar succeda a acoperi cheltuielile recerute nici în urma colectei făcute în și afară de metropolie într-o atâta vor recurge la stat pentru ajutoriu“.

Organele statului nu voesc să știe că biserica noastră pentru a spori fondul pentru monumentul Șaguna, nu a întreprins colecte afară de metropolie, nu a recurs încă la stat pentru ajutor, ci ea s'a mărginit numai la credincioșii săi, apăsați greu de sarcinile publice; la aceștia a apelat biserica și că în modestia sa nu a cerut dela organele statului nici spriginul „moral“ chiar!

Aceste nu le știu organele statului, precum nu au voit să știe în 1898 că în luna Februarie în biserica noastră se țin sinode protopresbiterale!..

Dacă în 1898 sinodul protopresbiteral din tractul Giógiului a fost dizolvat cu brachiul, pentru ce se nu fie în 1899 pedepsiți și torturați preoții și episcopii bisericii greco-orientale pentru colecta făcută în favorul monumentului Șaguna?

Se va tacsa ca „esces de zel“ și bravura acésta a organelor dela administrațiune, și ómenii noștri vor rămâne cu insulta făcută, căci pentru un om de omenie e insultă a fi ținut la pretură, și acolo fără judecată, a fi pedepsit ca un făcător de rele!

Cerem satisfacțiune pentru acésta nouă insultă la adresa bisericii!

Gozsdu.

Publicăm o scrisoare a fericitului Gozsdu, trimisă în 1861 către episcopul greco-catolic din Oradea-mare, care ca episcop român avea loc în casa magnatilor.

Epistola acésta s'a publicat la 1861 în „Fóia pentru minte, inimă și literatură“, și deodată ca document despre ținuta episcopului Vasiliu Br. de Erdély, care pe acele timpuri semna: „episcop român răsăritean din Urbea mare“, s'a publicat și răspunsul episcopului greco-catolic Erdély.

Deóre-ce noi avem scopul de a ne ocupa numai cu Gozsdu, de astădată publicăm numai scrisoarea acestuia.

Ea varsă lumină asupra modului, cum credea Gozsdu, că trebuie să se manifesteze Românii în corpurile legiuitoare ale Ungariei.

Îată scrisoarea:

Escelentissime Domnule barone, episcop diecesan și consilier intim! Cu mare surprindere, ba chiar cu supărare am cetit în jurnale, cumcă Escelenția Ta te-ai fi absolvat de venirea la dietă; de și de 8 seculi n'a fost una dietă în Ungaria de o așa mare importanță pentru națiunea română ca asta de acum, la care avem o nespăsură trebuință ca să fim reprezentanți prin toate autoritățile și puterile noastre spirituale.

Escelenția Ta vei fi sciind, cumcă toate naționalitățile câte se află sub sfânta coroană a Ungariei, se vor arăta cu pretensiunile lor juste și pôte și ultraiste. Croații și Sârbii, încât cunosc eu nobila marinimositate a națiunii maghiare, vor căpăta drepturi îndestulătoare, cu care ocaziune însele nici națiunea română, carea ca o națiune compactă cu numărul, drepturile străbune și pozițiunea sa topografică, întrece pe toate celelalte națiuni, afară de maghiară, nu pôte fi ignorată. La tabla de jos vom și avea români, cari vor pleda pentru drepturile noastre naționale în paralelă cu ale altor națiuni, și cari nu vor ierta ca nouă să ni se recunoască ceva drepturi mai subordonate decât p. e. Sârbilor, cum ăic: la Tabla de jos am sperare că vom avea reprezentanți bravi; însă la Tabla de sus ne va merge foarte reu: Escelenția Ta te retragi, Ilustritatea Sa D. Iosif Man comitele suprem al Maramureșului rămâne acasă, episcopii gr. răsăriteni, durere, toți sunt sârbi; episcopia din Lugoșiu încă nu e articulată, magnați născuți n'avem, Ardealul unde am mai avea 2 episcopi și câțiva comiți români, nu e încorporat; așadară vine, ca națiunea română să fie reprezentată numai prin mine în Tabla de sus a dietei Ungare. Dela un om înse, orit cât să se opintescă acela, nu poți accepta minuni, și me tem că voi fi silit ca totă fericirea și viitorul mult iubitei noastre națiuni, să le aștept numai dela marinimositatea partidei celei de sute de ori preponderante.

Eu am totă încrederea în loialitatea nobilei națiuni maghiare, și decât ea nu cunosc alta mai nobilă pe suprafața pământului; însă: „pe copilul mut nici însași muma sa nu l'înțelege“, și chiar Mântuitorul încă ne ăice: „bateți și vi-se va deschide, cereți și vi se va da“.

Eu mărturisesc că nu-ți cunosc crezul politic, nu știu, cum unesci juste pretensiuni ale națiunii noastre cu bunătatea patriei comune; aceea însă știu, cumcă ori ce națiune nobilă, între care cea maghiară e de rangul întâi, nu mai pe acea națiune o scie prețui și stima, care se prețuește și stiméază însași pe sine, iară aceia cari vénéază popularitatea celor mai potenți, pôte că în momentele cele dintâi sunt aplaudați, însă nici când nu pot conta la o stimare duravéră. Deci bună starea patriei, fericirea și viitorul națiunii noastre, pretind, ca interesele române să le reprezentăm cu bărbăție în dieta țării, și ca pe acei frați ai noștri, cari și-ar estinde dóră pretensiunile mai departe decât ce pôte ierta scopul patriei comune, să-i conducem, căci dela noi cred că dóră mai bucușori vor primi sfatul bun, decât dela aceia pe cari ei îi considerau de contrarii principiilor lor; drept-aceea eu țin, că noi avem o sfântă datorință, ca autoritatea cu care suntem provăduți prin guvernul patriei, să o întrebuițăm spre realizarea dorințelor și dreptelor pretensiuni ale acelei națiuni, din a cărei sin ne-am ridicat.

Mi vei ierta dară Escelenție, să-mi iau voie a te ruga cu totă onórea, ca spre a conlucra la mărețul edificiu al naționalității noastre, să aibi bunătate ori și cu ce sacrificii, a veni la dieta Ungariei, ce peste puțin ăile se va deschide.

Pesta, 2 Aprilie 1861.

Al Escelenției Tale serv plecat
Manuil Gozsdu m. p.,
comite suprem al comitatului Carasiu.

Anglia învinsă prin fómé?

— Revistă externă —

O fómte interesantă și importantă discuție a avut loc deunăzi în Camera engleză asupra chestiunii de a se ști, dacă Anglia, la caz de războiu, ar putea fi ori nu, învinsă prin fómé?

Dl Ritchie, ministru al comerțului, recunoște că țara își procură mai tóte alimentele din străinătate, însă nu crede în pericolul unei fómete în cas de războiu. O marină puternică îi asigură Angliei stăpânirea mărilor. Incrușetórele celorlalte națiuni, nu i-ar distruge comerțul, fiind că acelora le-ar lipsi cărbunii pe care din Anglia și-i procură.

Grăul ar veni în Anglia din partea neutrilor. Dacă ar fi declarată contrabandă de războiu, America s'ar o-

pune cu armele, fiind că America, care expórtă 50—60% din producțiunea ei în Anglia, ar fi atinsă prin o asemenea contrabandă.

Asigurarea marinei internaționale, depozitele de grâu, primele date grăului indigen și aceleia din colonii, sunt după d. Ritchie, mijloce puțin practice.

Superioritatea marinei engleze însă, e de ajuns ca să înlătore fómetea în cas de războiu, căci acest pericol și așa n'ar exista de cât în cazul unui bloc efectiv al cóstelor britanice.

Și precauții Englezi, cari îngrijesc în ăilele bune, ca să nu fie surprinși de cele rele, într'adevăr chiar acum se pun pe o nouă sporire a deja farmidabilelor lor forțe maritime!

Au votat iarăși ăeci de milioane spre acest scop.

Bagsama fiindcă suntem în ajunul conferenței de — „desarmare“.

Lectura „favorită“ a unor preoți uniți.

— Din „Unirea“ —

Bihor, 14 Faur.

Onorată Redacțiune!

„Am avut ocaziune ăilele acestea, să vizitez casele mai multor preoți din părțile bihorene. Și nu mă mustră conștiința că voi vătéma ospitalitatea, de care am fost dealt cum împărtășit, dacă îmi iau voie, să fac unele observări în „Unirea“, față cu viața ce domnesce în familiile acestora.

„Am constatat cu bucurie, că spiritul național e în creștere față cu trecutul mai depărtat. Pe când mai înainte, nici chiar în familiile preoțesci nu se prea vorbia românește, acum sunt puțin casele acelea, în cari se se mai vorbescă limba străină. Preoțiimea noastră s'a îngrozit, se vede, de multele cuvinte ungueresci, cari s'au vîrit în graiul românesc, și își dau totă silința, să ferescă limba noastră cea sonoră de cărpituri și vorbe străine. Și eu sper, că lucrarea acésta, ori cât de grea este, va duce la bun sfârșit.

„Sentimentul acesta crește și va crește mereu, chiar prin nelegiuirile ce s'au făptuit la Orade. Chiar presiunile, comise contra tirerilor juriști, vor deștepta mai viu conștiința și amorul național.

„Să nu se uite însă, că deșteptarea acésta fiind óre cum forțată, va lănceđi când presiunea se va domoli. Și chiar aci găsesc eu, că preoțiimea noastră își uită sau își negliđă datorința sa. Se cetesce așa de puțin românește, și așa de puțin se pătinesce literatura noastră.

„Îmi aduc aminte, că se mai scrisese încă o dată, dóră chiar în „Unirea“, contra acestui păcat, de care ómenii noștri de pe aci așa de puțin se feresc.

„Sunt fómte puțin preoții aceia, cari se își pótă arăta o colecțiune cât de cât de cărți românesci. În schimb află cu grămada cărți străine, trimise pe liturgii. Se pôte spune, că „Unirea“ e unica fómte ce o întâlnesci mai des; ici colo dai și de „Tribuna“ ori „Tribuna poporului“, „Magar Allam“ il găsesci însă mai la fie care preot. Nu vreu să ăic, că preoții noștri își dau banii pe ăiarul acesta, de bună samă se va trimite și acesta pe liturgii, țin însă să fac atentă preoțiimea noastră, că astfel de cărți și ăiare, în cari mereu se batjocoresc instituțiuni și lucrări de ale noastre; în cari aprópe ăilnic se ridică cele mai însemnate fapte românesci, la nici un cas nu ar trebui ținute și primite: ele murdăresc! Póftescă preoții noștri a fi cu băgare de sémă, și vor putea constata cum fómte acésta („Magyar Allam“) ascunde sub masca de catolic pe cei mai mari șovinisti, cum sub firmă creștinăscă ațită la ură; în loc de a îndemna la bună înțelegere între locuitorii acestei patrii comune, premăresce cele mai revoltătoare ilegalități comise în potriua naționalităților nemaghiare.

„Cine óre, dacă nu „M. Allam“ a fost una dintre cele dintâi, care a sberat și a cerut oprirea ședințelor publice și poporale pe cari bravii noștri inteligenți din Orlat, Seliște și din alte părți au început a le ținea pentru cultivarea poporului?

„Și óre nu chiar în numărul de eri al acestei foi, sub titlu „Șomanescu et Comp.“ se scrie cu atâta răutate despre fapta patriotului bucușreștian, care a întins mâna sa binefăcătoare bravului Boleas?

„Avem, multămită lui D-đeu, o literatură și variată și destul de bogată, avem foi și reviste destule: să le spriginim pe acelea, să ne căutăm în acelea distracție, în ele să ne săturăm dorul de cetire și știință, și să lăpădăm produse de ale străinilor, în cari suntem batjocóriți pe banii noștri“.

*

Așa ne spune însași „Unirea“ mai nouă din Blaj, că e în casele preoților români uniți de prin Bihor. Trist; dar și mai trist e, că nu numai la preoțiimea unită din Bihor se potrivește acésta descriere, ci și de pe aiurea, de pe multe locuri!

Paserea pe limba sa...

— Revistă... papală —

„Tótă paserea pe limba sa pierde,“ ăice proverbul românesc, de care ăi arele papale din Italia pagubă că n'au avut știre măcar cu câteva luni mai înainte, căci atunci pôte nu făcéu infalibilului lor amăriciunea pe care, fără acésta știință, i-o făcură.

Îată cele mai noue două telegrame în chestia conferenței de desarmare, telegrame interesante și pentru „Unirea“:

Roma, 22 Febr. Guvernul italian din Roma a trimis guvernelor de Petersburg și Haaga, următórea notă privitor la participarea la conferența de desarmare:

Italia recunoște Papei și-i stiméază drepturile recunoscute legal, de suveran onorar, dar trebuie să ție la aceea, ca nimenea să nu dea acestei stime altă explicație, decât aceea ce-i compete poziției bisericești a papei.

În cadrul acesta, Italia n'ar avea nimic în contra reprezentării papei la conferența de desarmare, din contră, Italia ar vedea într'asta semnul unei înțelegeri amicale a lucrului, pe care l'ar și apreția după cuviință.

Dar agitația nemăsurată a ăiarelor clericale, cari pretind reprezentarea scaunului papal în o conferență politică tehnică, nu numai ca un drept în marginile naturale ale papei, ci véd în aceea o probă nefindoioasă, că lumea cultă desapróbă și ține de nedreptă situația creată papismului la 1870, — silește pe Italia la declarațiunea că dacă și papa va fi învitat la conferență, ea (Italia) nu va lua parte la acea conferență.

Roma, 23 Febr. După o telegramă din Londra primită de ăiarul „Tribuna“, guvernul englez a făcut cunoscut celui rusesc, că dacă Italia se abține dela conferență, nici ea, Anglia, nu ia parte!

Tot după știrea acestui ăiar, regina Holandei, va trimite cât mai curénd învitatările la conferența de desarmare (în capitala sa), fără ca Vaticanul să fie și el invitat.

Nu ne putem închipui torturele sufletesci ce le va simți papa (și „Unirea“), vędând atâta „rătăcire“ în Italia, Anglia și Holandia, față de „locuitorul lui Christos“ pe pământ!... Dar, bage vina cui se cade: gurii rele a ăiarelor proprii, cari, precum arată nota guvernului italian, ele cu limba lor i-au procurat șeful lor acest hal și aceste noue doveđi despre cum — transit gloria papii..

Din România

Socialiștii recóriți.

Dl Ferechide, ministru român de interne, a dat un ordin tuturor prefectilor, ca să ia măsuri pentru arestarea imediată a instigatorilor socialiști, cari ar îndrăzni să cuturee satele!

Socialiștii de prin orașe să fie supraveghiați, și, pe cât e posibil, să se împiedice contactul lor cu țeranii.

Îi îndrumă mai departe, să întocmescă o listă despre toți socialiștii de prin reședințele de județe; să confiscă registrul de membri ai cluburilor socialiste, unde asemeni cluburi există; să cheme pe socialiștii străini la poliție și să le pună în vedere, că vor fi expulsați.

Din cercetările făcute până acum de prim-procurorul Caracaș, rezultă că clubul socialist din București se compune din 1155 membri, dintre cari 147 români și românce, 765 ovrei și ovreice, și restul — unguri, germani, italieni și țigani.

Dintre ovrei numai 27 au făcut armata; cei mai mulți au scăpat sub pretext că ar

fi „supuși austro-ungari“, fără a fi făcut înse armata nici în Austro-Ungaria; mulți sunt desertori. Cești diu urmă vor fi dați în judecată consiliului de război.

Consiliul de ministri a invitat poliția ca să supravegheze de aproape „clubul socialist“ și să expulzeze imediat pe toți acei străini cari se vor mai înscrie în acest club, sau cari vor mai continua a-și plăti cotisațiile, ori a lua parte la serbările, întrunirile sau manifestațiile de stradă, pe cari le va organiza „clubul“.

Se speră că în timp de o lună clubul socialist din București va fi desființat.

Scrisoare din Seliște

Din viața unor reuniuni de aici și — încă câte ceva.

Seliște, 10 Febr. 1899.

În o scrisoare publicată în Nr. 139 a. t. a acestui prețuit ziar, am înșirat reuniunile ce sunt înființate în frunza comună, Seliște. Și am făcut-o asta nu numai ca o laudă pentru Selișteni, ci dorea arat o pildă bună și altor comune ale noastre, căci în zilele noastre înaintarea în cultură a unui popor se judecă și după numărul reuniunilor ce le are. Voiu serie ați încă ceva din viața acestora.

O reuniune frunză în comuna noastră Seliște, este: „Casina română“. Scopul acesteia, este: „întrunirea mai multor bărbați din Seliște și din comunele vecine, la un loc anumit, spre a se exercita în lectura de cărți, foi literare, științifice și politice, și a-se îndelețnică cu petrecerea socială și de bună cuviință“, cum spun statutele.

Din raportul pe anul 1898 al comitetului, cetit în adunarea generală din Ianuarie, a. c. scot următoarele date: Membrii au avut Casina din Seliște, 63. Tacsă de membru ordinar e 6 fl., ajutători 3 fl. anual. Diare au fost abonate 17, și anume 12 românești; 3 germane și 2 maghiare. Cu toate că reuniunea nu are alte venituri afară de taxele membrilor, totuși pe lângă averea imobilă, bibliotecă ș. a., are și un fond în bani gata, de 350 fl.

Starea materială modestă la reuniuni de soiul acesteia, puțin împoartă, e lucru frumos și laudabil că ele se pot susține, căci arată o viață culturală cât de cât!

Mai are Seliștea noastră și o „Reuniune a pompierilor voluntari“, dacă nu mă înșel unica reuniune română de soiul acesta în patrie; bine înțeles excepționând pe cele silite.

Acosta reuniune este provădută cu statute vidimate de ministru la anul 1882. Este ajustată cu tot felul de aparate trebuincioase la pericol de foc, pe lângă care mai are și o avere în bani gata în sumă de 1400 fl. Reuniunea și-a câștigat frumos renume prin dibăcia și abnegația dovedită la diferitele focuri întemplate în comună, dar mai ales la focurile mari întemplate în comunele Săcel, Orlat, Vale și Rod, unde a alergat a da ajutor.

Ambe aceste reuniuni au fost înființate și conduse de regretatul Ioan Maxim, fost jude regese aici, reposat acum vre-o 7—8 ani la Sibiu.

Despre celelalte reuniuni, cu altă ocaziune. În deosebi vă voi ruga să-mi dați loc după adunarea gen. a „Casei de păstrare“, să ve scriu despre această frumoasă instituțiune a noastră.

Coresp.

Alsația-Lorena.

— Revistă externă —

Se știe că după anexarea la Germania a acestor provincii, în urma războiului din 1871 cu Franța, ele au fost puse sub un regim special de dictatură nemțescă.

Acum un an sau doi, acest regim a început să fie desființat și cu încetul legile excepționale să fie abrogate.

Diarele streine aduc acum, ca mai nou, știrea, că decretul, care supunea la censură un număr mare de diare franceze, a fost și el abrogat. Poșta este autorizată să remită direct destinatarilor diarele franceze, îndată la sosirea lor.

Acosta e o nouă măsură din sistemul ce tinde a pune Alsația-Lorena pe picior de egalitate cu restul Germaniei.

Pe măsură ce starea politică a provinciilor anexate se egalizează cu a Germaniei, așa șiul „partid alsațian“, partid de protestare contra anexării, scade, așa că cu vremea populația Alsației-Lorena, în mare majoritate Germani, se acomodează perfect cu cetățenia germană.

De remarcat este însă, că abrogarea censurii vine tocmai în acest moment, când afacerea Dreyfus agită spiritele atât de mult, și când și o sumă de alsațiani notabili, Scheurer Kestner, Picquart, Loew etc. sunt obiectul înjurărilor unei însemnate părți a presei franceze.

Apare de aci îndată șiretenia guvernului german: el își dă seama de impresia penibilă ce această campanie trebuia s'o facă asupra alsațienilor, și dă drum liber acestor diare în provincii, chiar când ele numai vești rele, desiluși, aduc fraților, din țara-mama. Așa că și în restul de doritori față de Franța, flăcările nestine ale doririi, să fie trist stropite cu apa rece a rețelor impresii ce le vor face chiar diarele venite din Franța!

Din Deva.

— Petrecere reușită —

Deva 9/21 Febr. 1899.

Damele române din Deva au arangiat la 11 Febr. n. a. c. o petrecere cu joc în sala „Redutei“, la care au luat parte și câteva familii din jur.

A fost o petrecere adevărat românească, de care Deva de mult n'a vădit; tineri cu bătrâni, cei mari și cei mici, deopotrivă veseli în „Horă“ și „Quadrille“. Cu câtă voie jucau „Țarina!“ etc. Îți era mai mare dragul să-i privești. Quadrill-ul prim l'au jucat 30 perechi.

Damele cari au luat parte la acea petrecere veselă și animată sunt: Dómele Matilda Cutean, v. d. Ciaciani, Ecaterina Gila, Emilia Moldovan, Lucreția C. Nicoră, Valeria Popp, Emilia Romanul, Iulia Roșiu, Leonida Șerban, Martha Steinmann, Vilma Schuster, Amalia Șuluțiu, toate din Deva. Din jur Dómele: Cornelia de Herbay (Vetel), Luiza Popoviciu (Lesnic), Maria Șinca (Batiz), Maria Dăncila (Mănețu); domnișorele: Victoria Francu, Surorile Gila, Ana Kőrősi, Constanța Popp (Pecica), surorile Popoviciu (Lesnic), Nina Șuluțiu, Roma Șuluțiu, Leontina Schuster, surorile Șinca.

Pe lângă succesul moral a fost și venit material, din care, după detragerea speselor de 71 fl., a rămas un profit curat de 76 fl.

Acest venit damele au hotărât a-l da pentru înfrumusețarea interioară a sfintei biserici gr. ort. române din Deva.

Petrecerea a durat până la 5 ore dimineață, când fiecare s'a depărtat cu cele mai plăcute suveniruri și promițându-și reciproc, că în viitoriu vor lua parte desigur, și încă în număr și mai mare.

— n —

NOUȚĂȚI

Clironomul nostru, distins de Regele României. M. Sa Regele Carol al României a conferit A. S. I. Arhiducelui Francisc Ferdinand, moștenitorul presumpțiv al tronului austro-ungar, marea-cruce a ordinului „Steaua României“ cu briliante.

Reforma institutelor de credit și de economii, preocupă pe ministrul de finanțe, dl Ladislau Lukács. Dsa s'a esprimat zilele astea, că îndată ce revin la munca pacinică parlamentară, să va pune în contact cu băncile mari din Peșta în scopul studierii proiectului de reformare a băncilor. Sunt la noi două feluri de bănci, a dīs ministrul, unele cari comit multe greșeli de formă, (din neștiința conducătorilor) dar cari în fond sunt foarte solide, cinstite; altele cari sunt conduse, ca forme, perfect după prescripțiile legii, și cu toate astea presintă mari primejdii în fond, (prin mișelia celor ce le conduc). Avem dară, mai ales, lipsă de instituirea unor bănci de controlă, cari să nu fie numai simpli controlatori, ci tot odată și instructori și dătători de sfat, acolo unde dau peste greșeli provenite din neștiință. În sensul acesta vrea să compună legea.

Serata Bărsescu arangeată asară de publicul sibiian iubitor de artă, a reușit strălucit. Insași dșora Bărsescu a fost prezentă, și a declamat admirabil nemțește și românește. S'au produs la pian d-na H. Allina, și dșorele B. Binder și Tinca Simonescu, fiind

viu aplaudate. Iar „Reuniunea română de muzică“ din loc, condusă de magistrul G. Dima, a fost și aci la culmea artei, prin cele trei cântece vechi românești ce le-a executat. A fost o serată splendid reușită. Vom reveni.

Monument și capelă lui I. C. Brătianu. Subscripțiunea publică în România pentru ridicarea unui monument și a unei capele în memoria lui Ioan C. Brătianu, a ajuns deja la cifra de 148.904 lei și 44 bani. Subscripțiile decurg încă.

Răsuet la eliminările dela Oradea. „Liga“ din București a hotărât să ia în mână chestiunea studenților români din Oradea-Mare. Un manifest-apel va fi adresat în curând lumii pentru a-i se atrage atențiunea asupra tratamentului la care e supusă tinerimea noastră.

„Drapelul“ dă Ligei sfatul, ca manifestul ce-l pregătește să fie în special adresat tuturor centrelor culturale din lume, tuturor profesorilor și studenților universitari din Europa, pentru ca să vadă pe ce tréptă stau colegii lor din Ungaria.

În același timp Liga va începe și o serie de întruniri publice în România, tot în chestia acosta.

O descoperire ciudată a fost făcută în East-End din Londra. Sub un fel de boltă subterană, au fost găsite grămădite 150—200 de cosciuge de copii! Tote sunt acoperite cu stofă neagră și prevădute cu o placă de plumb cu numele decedatului și data morții. Nu se cunoște de loc originea depositei funebre. Ministerul de interne a orânduit o anchetă specială. Imobilul de d'asupra boltei aparține unei societăți de quakers și fusese ocupat altă dată de o capelă wesleyenă. Proprietarii actuali ai casei au descoperit bolta funebră.

Selbătăcie. Reuniunea catolică din Neutra (Ungaria) și-a ținut nu demult obișnuita petrecere de carnaval. Pentru petrecere s'au făcut invitări tipărite, și numai pe oficerii dela honvețime, staționați acolo, i-au invitat verbal, dintre cari s'au și prezentat 5 inși. Între cei prezenți era și un locotenent, cu numele Ferenczy Gyula, care a mai remis la petrecere și după depărtarea soților săi. Era în chef, și punându-se între lăutari, începu a discuta și a glumi cu jucătorii. Asta nu-i conveni canonicului Markovics Iános care provocă pe un anumit Fellner, pietrar, ca să depărteze dela petrecere pe Ferenczy. Fellner cu 25 inși trecu în odaia de biliard și au chemat acolo pe Ferenczy, care fără a bănui ceva, a mers, fără sabie. Fellner se răsti cătră el:

— De locotenent, arată-ți invitarea, sau depărtează-te dela petrecere!

Locotenentul încremeni la acest ton, și ceru esplicări. Fellner înse îl amenință că îl va da afară. La asta Ferenczy sări și-i trase lui Fellner două palme, încât acesta cădu la pământ! La moment ceialaltă încuiară ușile și se aruncară asupra locotenentului! Se începu o luptă grozavă. Trîntiră pe oficer la pământ, ruptudu-i attila, și bătându-l și tîrîndu-l de picioare prin sală, și isbindu-i capul de masa de biliard! L'au transportat acasă mai mort, unde ofiterul simțindu-se umilit și dejosit prin cele întemplate, și-a tras două glonțe în pept! A căzut amețit, dar peste jumătate de oră s'a deșteptat de nou. Spăimântat a întins mâna după revolver și și-a mai tras un glonț!

Va fi murit pôte.

„Egyetértés“, după care luăm cazul, însuși esclamă: „Așa ceva nu în Europa civilizată și la finea seclului al 19-lea, dar nici în Asia între selbăteci, n'ar fi iertat să se întemple“.

Ce lucru mai are între altele primăria Bucureștilor... Primăria Capitalei române are angajate 360 de femei pentru creșterea copiilor găsiți. În 9/21 Febr. primăria a împărțit o mie de lei ca premiu la 50 de femei cari s'a constatat că îngrijesc mai bine pe aceste ființe orfane! Medicul copiilor orfani este dșora Dr. Caterina Z. Arbore. D-sa face dese inspecții pe la cele 360 de doici. În fie-care Duminecă d-ra Dr. Arbore ține conferințe la primărie în prezența acestor doici, despre creșterea și îngrijirea copiilor. La aceste conferințe mai

asistă, afară de doicile angajate de primărie, și diferite femei de prin mahalale.

Cablu între Turcia și România. Cablul telegrafic submarin între Constanța și Constantinopol va fi așezat la primăvară de o societate germană. Se va dobândi prin acest cablu o comunicație directă și proprie a României cu capitala imperiului Otoman.

Dela Sebeș.

Sebeș, 7/19 Febr. 1899.

Onorată Redacțiune!

Mórtea nemilósă iarăși a smuls din sinul națiunei și a bisericei noastre pe un distins membru al ei, pe mult regretatul Ioan Paraschiv, subjude în pensiuie și cassar epitrop al bisericei gr. ort. din Sebeș.

Reposatul, născut la 1835, a funcționat aici ca notar la magistrat, apoi ca notar, în urmă ca subjude cercual, dar totdeauna și-a făcut datorințele și cătră biserica și națiune. A luat parte la toate întrunirile românești de aici și a contribuit la deșteptarea poporului nostru.

Dela 1866 încóce a fost prim epitrop al bisericei noastre. La acel an averea bisericei număra în total 4000 fl.; școla era slabă, bisericile aproape ruinate. Astăzi prin manipularea corectă și prin stăruință neobosită a bărbaților conducători, între cari reposatul ocupa un loc însemnat, averea bisericeii s'a înmulțit, școla e măreață, bisericile împodobite, adevărate case ale lui D-deu! Reposatul a luat parte activă și în sinódele și congresele bisericesti.

Înmormântarea i-s'a făcut în 5/17 Febr. A asistat public număr. Oficiile de aici au fost toate reprezentate. În fruntea cortegiului mergeau copiii de școlă, vre-o 400, sub conducerea învățătorilor. Corul funebru era încungiurat de 24 purtători de faclă și încărcat de cununii.

Serviciul divin s'a celebrat cu mare pompă în biserică, de cătră P. O. D. Protopresbiter Sergiu Medean asistat de proșii: Av. David sen., Z. Murășan, Isidor Blaga și Avram Păcurariu. Răspunsurile și cântările le-a executat corul funebru în 4 voci al plugarilor de aici, sub conducerea inv. I. Pavel. Corul a ridicat mult solemnitatea serviciului. Musica pompierilor a executat câte va marșuri funebre.

Frumoasă predică a rostit-o P. O. D. protopop.

A murit, I. Paraschiv, dar memoria lui va rămânea binecuvântată. Gama.

Știre Ultimă.

Manila în flăcări!

În noptea de 22 Febr. mare spaimă a cuprins pe locuitorii Manilei, capitala Filipinelor: *insurgenții au aprins noptea orașul în mai multe puncte!* Pompierii au grăbit la stingere, dar indigenii din lăuntru, înțelegi cu insurgenții din afară, împedecau pe pompieri în stingere și tăiau țevile pompeilor de apă.

Din case pușeau asupra trupelor americane eșite se susție ordinea!

Dimineța orașul era încungiurat de filipini. S'a încăerat o luptă cruntă. Războiul e în estindere.

Posta redacțiunei.

— „n“, Deva. Lista contribuțiilor o vom publica în curând. E prea vrednică să fie publicată, dar chiar acum ne e spațiul foarte scump. Nu va întârzia însă mult. Mulțumiri și salutări.

Dr. I. P. în R. O. durerosă impresiune trebuie să te lovescă de căteori ații, că bărbați de ai noștri, îmbogățiți în mijlocul și dela cercatul popor român, nu-și aduc aminte de acest popor, care în adevăr merită mai multă considerare și așteptă dela cei binesituați și fără familie, ocrotirea instituțiilor sale culturale. Învoluntar mi-se impune gândul, să vă îndemn a vă aduna în jurul momentului mult regretatului T. și să vărsați pe țarina uscată, o lacrimă de simțită jale, iar noi cei mai din depărtare să rostim o rugăciune ferbinte pentru odihna sufletului aceluși bărbat, care nu și-a iubit numai copiii proprii, ci pe noi pre toți.

I. P. în G. Incă n'a sosit. Biserică va face de sigur cele de lipsă la timpul seu.

Mătase Henneberg

dela 45 cr. până la fl. 14.65 per metru — verita bilă numai procurată direct din fabricele mele — neagră, albă și colorată, — în cele mai moderne țesături, colorii și dessinuri.

Particularilor liberă de porto și vamă acasă. Mostre cu întorcerea poștei.

Fabricile de mătase G. Henneberg (lîf. de curte ces. și reg. Zürich. [2] 3—

Nr. 59 [30] 1-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch din parochia Totoiu, tractul Albei-Iulie, se escrie prin această concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Venitele împreunate cu acest post dau suma de 446 fl. 10 cr.

Informațiuni mai detaiate se pot lua dela comitetul parochial din Totoiu și dela subscrișul oficiu protopresbiteral.

Petenții vor avea a-și subșterne suplicele de concurs în termenul prefapt la subscrișul oficiu protopresbiteral, instruite conform normelor din vigore.

Alba-Iulia, la 17 Februarie 1899. Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Albei-Iulie în conștelegere cu comitetul parochial.

Florian Rusan,
adm. protop.

574/898 [32] 1-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia vacantă de clasa a treia Arpașul-inferior, protopresbiteratul gr.-or. al Avrigului, pe baza rezoluțiunei Preavenerabilului Consistor arhidieceșan dto 8 Decembre a. c. Nr. 8932 B. se escrie prin această a treia oră concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch dau suma de 376 fl.

Doritorii de a ocupa acest post de paroch se-și subșternă cererile concursuale instruite conform dispozițiunilor stat. org. și a regulamentului pentru parochii din 1891, la oficiul protopresbiteral gr.-or. al Avrigului în Avrig (posta Avrig, Felek, Szebenmegye) până la termenul susindicat.

Avrig, 25 Decembre, 1898.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Avrigului.

Ioan Cădea,
protopop.

Nr. 35 [16] 3-3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia vacantă de clasa a III-a, Hepria română, protopresbiteratul Albei-Iulie, se escrie prin această al 3-lea concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post dau un venit anual de 250 fl.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne suplicele de concurs subscrișului până la termenul susindicat, și a se presenta în vre-o Duminică ori sêrbătoare, ca se fie cunoscuți din partea poporului, observându-se în privința această dispozițiunile cuprinse în § 18 din regulamentul pentru parochii.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Albei-Iulie, în conștelegere cu comitetul parochial concernent.

Alba-Iulia, 15 Ianuarie 1899.

Florian Rusan,
adm. protopresb.

Nr. 93-1899 [25] 3-3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului de paroch în parochia de clasa a II. Idicel prin această se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în fôia „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele stabilite în sinodul parochial ținut la 25 Ianuarie 1898, cari la olaltă dau suma de 600 fl.

Petenții vor avea a promova suplica lor concursuală instruită în sensul legilor în vigore, în termenul deschis, subscrișului oficiu protopresbiteral p. u. Szász-Régen.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Reghinului.

Reghinul-sășesc, 26 Ianuarie 1899.

In conștelegere cu comitetul parochial.

Galațion Șagău,
protopresbiter.

Redactor prov. Dr. Elie Cristea.

„ALBINA“ Institut de credit și de economii în Sibiiu.

Nr. 5018.

[33] 1-1

Domnii acționari ai Institutului de credit și de economii „ALBINA“ se învită prin această în virtutea §. 20 al statutelor societății la

a XXVI adunare generală ordinară,

care se va ține în Sibiiu *Luni în 27 Martiu 1899 st. n.*, înainte de amêdi la 10 ore în casa institutului (Strada Baier Nr. 1.)

Obiectele:

1. Raportul anual al Direcțiunei; bilanțul anului de gestiune 1898 și Raportul comitetului de supraveghiare.
2. Distribuirea profitului realizat conform bilanțului.
3. Distribuirea sumei destinate pentru scopuri de binefacere.
4. Fixarea prețului marcelor de prezență pe anul curent.
5. Alegerea a 2 membrii în consiliul de direcțiune în sensul §-lui 36 din statute.

Domnii acționari, cari în sensul §§. 22, 23 și 24 din statutele societății voiesc a participa la adunare în persoană, séu prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune acțiile și eventual dovețile de plenipotență, cel mult până Sâmbătă în 25 Martiu a. c. st. n. 6 ore p. m. la casa centralei în Sibiiu, séu a filialei în Brașov.

Sibiiu, 20 Februarie 1899.

Direcțiunea.

A XXVI-a încheiere a Conturilor cu 31 Decembre 1898.

CONTUL BILANȚULUI.

ACTIV.		PASIV.	
	fl. cr.		fl. cr.
Cassa în numêrar	61,015.13	Capital social:	
Cambii de bancă	3,581,752.89	6000 acții à fl. 100	600,000.—
Împrumuturi ipotecare	2,386,744.10	Fondul de rezervă al acționarilor	100,000.—
Credite personale	870,166.60	Fondul de garanță al scrisurilor fonciare	200,000.—
Credite cambiale cu acoperire ipotecară	794,975.95	Fondul special de rezervă	64,800.51
Credite de cont-curent	528,218.45	Fondul de pensii al funcționarilor	131,413.54
Avansuri pe efecte publice	78,790.03	Depuneri spre fructificare	5,425,478.99
Credite ficse	11,766.10	Scris. fonc. cu 5% în fiorini în circ.	1,063,000
Împrumuturi pe produse	6,649.62	Scris. fonc. cu 5% în cor. în circ.	2,235,250
Casa institutului, realități dela gara Brașov și div. realități de vânzare	308,057.86	Scrisuri fonc. eșite la sort în circulațiune	49,100.—
Efecte publice	898,961.10	Cambii de bancă reescomptate	552,018.52
Acții dela diverse bănci	81,832.50	Diverse conturi creditore	363,130.76
Efectele fondului de garanță al scris fonc.	202,717.80	Dividende neridicate	1,300.—
Efectele fondului de pensii al funcționarilor institutului	6,500.—	Interese anticipate pro 1899.	82,543.94
Mobilier fl. 8,039.—		Profit net	125,038.16
după amortisare de	804.20		
Diverse conturi debitoare	167,691.49		
	9,993,074.42		9,993,074.42

CONTUL DE PROFITURI ȘI PERDERI.

DEBIT.		CREDIT.	
	fl. cr.		fl. cr.
Interese:		Interese:	
pentru depuneri spre fructificare	234,936.09	dela cambii de bancă	230,949.44
„ scrisuri fonciare	114,918.50	„ împrumuturi ipotecare	148,192.77
„ împrumut. luate pe efecte	13,716.43	„ credite personale	59,295.09
Spese:		„ efecte publice	56,812.92
Salarie	47,626.80	„ credite cambiale cu acoperire ipotecară	48,704.31
Bani de cuartir	7,037.50	„ credite de cont-curent	17,611.82
Imprimare, registre, porto diverse	11,776.99	„ avansuri pe efecte	5,503.58
Marce de prezență	2,515.—	„ credite ficse și împrumuturi pe produse	1,615.49
Contribuțiune:		Chiriă	16,848.18
directă	20,911.77	Provisiuni	16,401.36
10% dare la interesele dela depuneri	23,493.61	Profit la monetă	840.09
Amortisare din mobilier	804.20		
Profit net	125,038.16		
	602,775.05		602,775.05

Sibiiu, 31 Decembre 1898.

Ios. St. Șiuțuțiu m. p., I. Papiu m. p., L. Simonescu m. p., Cosma m. p., Iosif Lissai m. p.,
membru al direcțiunei. membru al direcțiunei. membru al direcțiunei. director executiv. contabil-șef.

Subsemnatul comitet am esaminat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă, și în consonanță cu registrele institutului.

Sibiiu, 23 Februarie 1899.

Comitetul de supraveghiare:

Dr. Ilarion Pușcariu m. p. Dr. Beu m. p. St. Stroia m. p. Ioan Crețu m. p. Dr. Liviu Leményi m. p.

Editura și tiparul tipografiei arhidieceșane.

La numărul acesta se adauge și un suplement.

Neauđit.

191 obiecte admirabile pentru numai 2 fl. 20 cr.
1 splendid **orologiu** aurit cu garanță pe 3 ani.
1 lanț aurit.
1 admirabilă **tabachieră**.
1 escelentă **oglinďă de toaletă** lustruită în etui.
1 notes legat în piele englezescă.
1 **păreche butoni de mangete** garn. din aur dublu pa.
1 **păreche butoni de cămași** garn. din aur dublu prima.
1 **păreche cercei** din aur dublu prima, cu petri imitate.
1 **garnitură de scris foarte folositore**.
1 **săpun de toaletă cu miros fin**.
72 pene de scris foarte bune din oțel în pachetare originală.
25 cöle hărtie de epistole fină.
25 **cuvete fine** și **50** obiecte, cari ti trebuesc fiecărei gospodine.
 Cele **191** obiecte amintite le liferază numai pentru 2 fl. 20 cr. (numai orologiu are acestă valöre) casa de esport elvețiană
H. Scheuer, Krakau,
 Josefsgasse 46.
Ce nu coröspunde se primesce îndată înapoi. [10] 3—10

Din **Tipografia și librăria archidieceșană, Sibiu,** se pöte procura

Teoria Dramei

cu un tractat introductiv despre frumos și artă,
 de
Dr. Iosif Blaga,
 profesor.
 Prețul broș. fl. 1.80.

In **Tipografia Archidieceșană** au apărut

Treptele formale
ale
invetămintului

de
Dr. Petru Șpan.
 Prețul 80 cr.

Se pot procura din
Librăria tipografiei archidieceșane Sibiu.

Au apărut:

Anuar
financiar și economic
pe
1898

redactat de
Petra Petrescu.

Anul V.

Prețul fl. 120.

De vëndare la

Tipografia și librăria archidieceșană, Sibiu.

Un capitol
din
contabilitatea dublă

de
I. C. Panțu,
 profesor la șöla comercială superiöră din Brașov.

Prețul 50 cr.

Cărți cu prețuri reduse!

Adunarea cuvëntărilor comisarilor școlari din 1863 și 1864 . . .	fl.	—10
Adunarea rapörtelor dela directorii distr. de șöla în 1865 . . .	"	—15
Anthorismos de A. baron de Șaguna dela fl.	—50	" —25
Causa rom. la 1872, edată de comitetul conf. naț.	"	—15
Comentariu la patenta din 1854 de I. cav. de Pușcariu, 2 tomuri dela fl.	2.—	" —50
Polemia (Critica) contra Heliade de A. bar. de Șaguna " "	—50	" —20
Cunoscințe folositore la cășătorii " " " " " " " " " " " "	—50	" —15
" practice despre grădini " și cultivarea lor de Dr. P. Vasici	" "	—50 " —25
Disertațiune de G. Bellissimus	" "	—20 " —08
Ex. Sa Arehiepiscolul și Metr. A. bar. de Șaguna de N. Popea	" "	—10 " —10
Ein juridisch-politisches Charakterbild von einem Unbefangenen	" "	—10 " —10
sau aceeași în limba maghiară	" "	—10 " —10
Geschichte der gr.-or. Kirche in Ost. Ungarn de Șaguna dela fl.	1.—	" —50
Invetătorul și poporul	" "	—50 " —20
Istoria bis. pol. naț. de Tincu Velea	" "	1.— " —40
Liturgia Sf. Ioan pe note	" "	2.50 " 1.—
Macroviotica sau măestria de a lungi viața de P. Vasiciu, după Hufeland, 2 tom.	" "	1.15 " —50
Memorial din 1860	" "	—05 " —05
Orele libere de I. c. de P.	" "	—05 " —10
Predigten de A. bar. de Șaguna.	" "	—10 " —20
Sunete și rësunete de Z. Boiu dela fl.	—60	" —05
Audas la promemoria, germ.	" "	—05 " —50
Teologia pastorală de A. Șaguna dela fl.	1.—	" —50
Testamentul nou	" "	1.— " —50

De vëndare în

Librăria Tipografiei archidieceșane, Sibiu.

Recomandăm tuturor broșura apărută tocmai acum:

Obolul sëracului
 la
 monumentul
Marelui ANDREIU.

Cântări ocașionale dedicate **Metropolitului**

Șaguna,

colectate și arangiate de

MARIA CUNȚANU.

Prețul 10 cr.

Venitul curat se va adage la colecta pentru monument.

Se pöte procura dela

Tipografia și librăria archid. Sibiu.

„Dotățiunea Clerului“.

(Avis preoțimei nöstre.)

Este sciut, că **articolul de lege XIV. din 1898 despre întregirea venitelor parohiale**, intră în valöre cu 1 Ianuarie n. 1899. Corporațiunile nöstre competente încă nu s'au pronunțat asupra acceptării sau neacceptării sumelor oferite din partea statului, ca întregire, căci legea este facultativă. Fiind timpul înaintat, Consistoriul archidieceșan trimite în zilele acestea blanchete nöue pentru adunarea datelor privitore la venitele sigure ale singuraticelor parohii, ca astfel să se pötă judeca pe base de date temeinice. Ca să se pötă purcede în chip corespuñdător la umplerea datelor de lipsă și să se pötă induce töte fără eventuala păgubire a celor îndreptățiți, este fără îndoială necesar, ca se cunöscă töți parohii,

legea însași,

în töte amănuntele ei. În scopul acesta a tradus dl **Dr. Elie Cristea** acest artich de lege, pe care îl recomandăm în atențiunea tuturor, pe cari ti privesce. Traducerea a apărut în tipografia archidieceșană și se pöte procura cu prețul de 20 cr. + 3 cr. pentru porto, atât dela traducător, cât și dela librăria archidieceșană.

Cel mai indispensabil Călindariu pentru fiecare preot și invetătoriu este fără îndoială

Călindariul

archidieceșan,

ce se pöte procura la **Librăria archidieceșană, Sibiu** cu prețul de **30 cr.**

Călindariul pe anul **1899** este dedicat memoriei rëposatului archiepiscol și metropolit **Miron Romanul**, cuprinďend: fotografia aceluia, o biografie scurtă, apoi date interesante din böla lui, mörtea, înmormântarea și numeroșe condolențe, incurse din acest incident. Pe lângă partea pur calendaristă mai cuprinde genealogia, consemnarea regenților mai însemnați din Europa; afaceri de poștă, tren și telegraf, scala timbrelor și computărilor de interese, precum și întreg șematismul metropoliei ortodoxe române din Transilvania și Ungaria și în deosebi șematismul amënunțit al archidieceșei, atât de trebuincios în töte afacerile bisericesti și școlare. Indicarea agendelor parohiale și protopresbiterale, specificate după luni; estrase folositore din regulamentele consistorului archidieceșan; indigitari pentru invetătorii soldați; tãrgurile, anunțuri etc.

Îl recomandăm tuturor!